

Aan de leden van de raad
i.a.a. de commissieleden

Datum
12 november 2025

Uw kenmerk

Uw brief van

Ons kenmerk
892407

Bijlagen
4

Onderwerp: Voortgang opvang asielzoekers op de Essenkade 2

Geachte leden van de raad,

In deze brief informeren wij u over de stappen die wij in de afgelopen periode hebben gezet rondom project Essenkade 2. Zo hebben wij op 11 november 2025 het collegebesluit genomen om geen medewerking te verlenen aan tijdelijke opvang van asielzoekers voor 2 tot 2,5 jaar op de locatie Essenkade 2. Ook blikken we vooruit op het vervolg. Daarin continueren we het onderzoek met het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) voor een duurzame opvang van 15 jaar op deze locatie.

Aanleiding

Volgens de Spreidingswet moet de gemeente Houten 337 asielzoekers opvangen. In januari 2026 verwachten wij een nieuw verdeelbesluit van het Rijk te ontvangen met wellicht andere aantallen.

Uit consultatie onder de inwoners via ons participatieplatform Houten praat mee is Essenkade 2 het meest aangewezen als mogelijke opvanglocatie. Op 3 juni 2025 heeft het college besloten om met het COA te onderzoeken hoe op deze locatie invulling gegeven kan worden aan het opvangen van 337 vluchtelingen. Na dit besluit is ook het gesprek gestart met onze inwoners.

Ongeveer gelijktijdig met het starten van dit onderzoek hebben de provincie Utrecht en het COA de gemeente Houten gevraagd om mee te denken over het realiseren van tijdelijke opvangplekken voor de duur van 2 tot 2,5 jaar. Het COA stelde de specifieke vraag om tijdens de voorbereidingen die nodig zijn voor duurzame opvang op de Essenkade 2, ook tijdelijke opvang mogelijk te maken. Op deze wijze zou de gemeente Houten vast een deel van de Spreidingswet-opgave in kunnen vullen.

Het college heeft nu om drie redenen besloten om geen tijdelijke opvang op de Essenkade 2 te realiseren.

1. We zitten met het COA in de verkennende fase, dat wil zeggen dat we met het COA de onderzoeken verkennen die nodig zijn om de eventuele opvang van asielzoekers planologisch mogelijk te maken op de Essenkade 2. We kunnen de voorzieningen, faciliteiten, veiligheid en leefbaarheid echter niet organiseren voor een tijdelijke opvang en zetten daar ook niet langer op in. Deze zaken zijn namelijk niet alleen essentieel voor een optimale inpassing in de Houtense samenleving, maar ook voor de succesvolle opvang en eventuele integratie van de op te vangen vluchtelingen.

2. Uit het doorlopen participatieproces tot nu toe blijkt dat inwoners waarde hechten aan een oplossing die goed is ingepast in de omgeving en in de samenleving en menswaardig en duurzaam is ingericht. Er zijn ook inwoners die onder geen voorwaarde opvang van asielzoekers in Houten willen.
3. Tot slot speelt onzekerheid en onduidelijkheid vanuit de rijksoverheid ook een rol bij het besluit om geen tijdelijke opvang op de Essenkade 2 te realiseren. Dit wordt mede ingegeven door de onzekerheid over de koers van een nieuw te vormen regering, maar ook door het gebrek aan perspectief dat de Rijksoverheid al langer biedt. Zoals de brief van de kring van commissarissen van de Koning van 23 september 2025 (bijlage 4) aangeeft, is er nog steeds geen duidelijkheid over steun en daadkracht vanuit het rijk, aangaande de opvang van vluchtelingen. Er heerst dus nog steeds onduidelijkheid over de uitvoering van de Spreidingswet en de bijbehorende financiële kaders. De noodzaak hiervan, alsmede oplossingen door het Rijk voor doorstroom en terugkeer wordt ook onderstreept door de brief van 22 september 2025 van de VNG (bijlage 3). Het college onderschrijft deze oproepen volledig. Mede door de alsmaar durende onduidelijkheid en het gebrek aan perspectief op steun vanuit het rijk, stoppen we dus met de inzet op tijdelijke opvang op de Essenkade 2.

Terugblik op de participatie

Na het collegebesluit om de Essenkade 2 aan te wijzen als onderzoekslocatie, zijn er gesprekken gevoerd met ondernemers en diverse belangengroepen. Een overzicht van alle gesprekken en contactmomenten is als bijlage 1 toegevoegd aan deze raadsinformatiebrief.

In augustus en september 2025 zijn er 5 bijeenkomsten gehouden voor bewoners van de omliggende wijken en tot slot een digitale bijeenkomst voor alle geïnteresseerden. Tijdens de diverse gesprekken en bijeenkomsten zijn wensen en zorgen geuit over veiligheid, leefbaarheid, dagbesteding, verkeer en begeleiding van de vluchtelingen.

Uit het zorgvuldig doorlopen participatieproces tot nu toe blijkt dat inwoners waarde hechten aan een oplossing die goed is ingepast in de omgeving en in de Houtense samenleving. Zij geven de voorkeur aan een opvanglocatie die niet alleen functioneel, maar ook menswaardig en duurzaam is ingericht. De locatie dient onderdeel te kunnen worden van de maatschappij en omgeving. Ook worden door inwoners zorgen geuit rondom de doelgroep die gehuisvest wordt op de locatie. Inwoners geven aan draagvlak te hebben voor gezinnen en moeders met kinderen en in beperktere mate voor alleenreizende mannen. De laatste groep wordt niet uitgesloten, maar een groot percentage van alleenreizende mannen op de opvanglocatie wordt door veel inwoners zorgelijk en ongewenst gevonden. Ook wat betreft het huisvesten van alleenstaande minderjarige vluchtelingen (AMV) geven inwoners aan zorgen over veiligheid te hebben.

Vervolg

Het college kijkt terug op goed verlopen bewonersavonden en waardeert op de kritische en constructieve houding van de Houtense samenleving. Het college onderkent de zorgen over de tijdelijke opvang.

Het college heeft besloten geen medewerking te verlenen aan tijdelijke opvang op de Essenkade. Wel blijven we samen met het COA onderzoeken of een duurzame opvanglocatie op de Essenkade 2 te realiseren is. Het COA voert hiervoor momenteel diverse ruimtelijke onderzoeken uit. Net als bij andere ruimtelijke ontwikkelingen moet er voor het planologisch mogelijk maken een zorgvuldig proces doorlopen worden. Daarnaast werken we samen aan een veiligheidsplan en onderzoeken we welke andere maatregelen en voorzieningen nodig zijn om een opvanglocatie op deze plek in te passen. Dit alles bij elkaar neemt ten minste een halfjaar in beslag, hierdoor zal er voorlopig geen besluit genomen worden.

De gemeente en het COA investeren in onderzoek naar een opvang die goed is toegerust, waar ruimte is voor daginvulling, begeleiding en sociale verbinding. Een goed uitgeruste en zorgvuldig ontworpen opvanglocatie draagt bij aan inpassing in de Houtense samenleving, veiligheid en leefbaarheid, voor zowel de bewoners van de opvang als onze inwoners en ondernemers. Dit betekent dat, afgezien van de planologische haalbaarheid, het langer duurt voordat er een opvang gerealiseerd kan worden in Houten. Ook betekent dit natuurlijk dat de participatie rondom deze locatie

verder zal gaan. Voor de volgende fase stelt de gemeente een participatieplan op en maakt met het COA afspraken hoe hierin samen te werken.

Verder wordt deze informatie na het verschijnen van deze raadsinformatiebrief ook gedeeld met alle betrokkenen die zich ingeschreven hebben via ons participatieplatform Houten praat mee, via het Houtens Nieuws en op de social media accounts van de gemeente. Daarnaast zullen we de direct betrokken inwoners ook informeren door middel van een fysieke brief (bijlage 2).

Wat betekent dit voor de raad (procedureel)

Dit betekent dat het college niet met een voorstel zal komen voor een tijdelijke opvang op de Essenkade 2. Voorlopig continueren we de onderzoeken met het COA naar een duurzame opvang op de Essenkade 2. De raad zal op de hoogte gebracht worden van relevante ontwikkelingen daarover. Daarnaast zal de Q&A op houten.nl/welkominhouten aangevuld worden met informatie over de onderzoeken die gedaan moeten worden.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten,
de secretaris, de burgemeester,

R. van Netten

H.C. Heerschop

Bijlage(n) :

1. Tussentijds participatieverslag project Essenkade (oktober 2025)
2. Brief aan omwonenden Essenkade (12 november 2025)
3. Brief VNG over escalatie maatschappelijke onrust en vastlopende opvangketen (22 september 2025)
4. Brief kring van Commissarissen van de Koning inzake zorgen over de ontstane situatie rond het vastgelopen asielbeleid (23 september 2025)